

Slovenský jazyk a literatúra

Milí žiaci,

máte pred sebou úlohy zo slovenského jazyka a literatúry. Svoje odpovede napíšte alebo vyznačte priamo do testu. Pri výbere možností je správna len jedna odpoveď. Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie máte určený čas 60 minút.

1. Doplňte veľké alebo malé písmená.

_lica mieru (u/U), _lízky východ (b/B), _alé Karpaty (m/M), _everné Slovensko (s/S), _el'konočné sviatky (v/V), _emčina (n/N), _kresný súd v Bratislave (o/O), _ojnický zámok (b/B), _iptovský Hrádok (l/L), _urópan (e/E)

2. Z vlastných podstatných mien utvorte vzťahové prídavné mená.

- a) Angličan - _____
- b) Holanďan - _____
- c) Švéd - _____
- d) Srb - _____

Ukážka 1

Váš prenájom auta zahŕňa

- ❖ neobmedzené kilometre,
- ❖ poistenie (havarijné poistenie, poistenie proti krádeži, povinné ručenie),
- ❖ lokálne dane,
- ❖ cestný poplatok,
- ❖ miestne dodatočné poplatky.

Povinné lokálne poplatky

Povinný poplatok na zimnú údržbu sa uplatňuje na prenájmy medzi 01/11 a 15/04.

Ďalšie poplatky uhrádzané v mieste prevzatia

- ❖ poplatok za mimopracovnú dobu,
- ❖ poplatok za jednosmernú cestu,
- ❖ dodatočné príslušenstvo vyžiadané v rezervácii alebo zakúpené v mieste prevzatia,
- ❖ doručenie a kolekcia,

- ❖ dodatočné úrazové poistenie pre vodičov a/alebo pasažierov,
- ❖ dopravné pokuty, poplatky, za vybavenie a parkovacie poplatky.

Z internetu

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 03 – 09 .

3. Cena za prenájom auta na základe ukážky č. 1 nezahŕňa

- a) neobmedzené kilometre.
- b) cestný poplatok.
- c) doručenie a kolekciu.
- d) poistenie.

4. Vyberte možnosť, ktorá časovo určuje povinnosť úhrady poplatku za zimnú údržbu.

- a) máj
- b) október
- c) január
- d) august

5. Označte, v ktorej možnosti je správne rozdelené slovo.

- a) ha-va-ri-jné
- b) ne-ob-me-dze-né
- c) prí-slu-šens-tvo
- d) uh-rá-dza-né

6. Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo **prevzatie**?

7. Určte vetu podľa členitosti: ***Povinný poplatok za zimnú údržbu sa uplatňuje na prenájmy medzi 01/11 a 15/04.***

- a) jednočlenná veta slovesná
- b) dvojčlenná veta úplná
- c) dvojčlenná veta neúplná
- d) jednočlenná vete neslovesná

8. Ktoré slovo má iný počet slabík ako ostatné?

- a) jednosmernú
- b) dodatočné
- c) rezervácii
- d) poistenie

9. Ktorým vetným členom je zvýraznené slovo vo vete? *Povinný poplatok za zimnú údržbu sa uplatňuje na prenájmy medzi 01/11 a 15/04.*

- a) zhodný prívlastok
- b) príslovkové určenie miesta
- c) predmet
- d) nezhodný prívlastok

10. Podčiarknite správne predložkové väzby.

- a) Niečo som si nechal **v izbe/na izbe.**
- b) Bývam **na internáte/v internáte.**
- c) Musíme zvážiť **pre a proti/za a proti.**
- d) **Za chvíľu/o chvíľu** prídem.
- e) **O päť minút/za päť minút** bude sedem.

11. Z uvedených slov vypíšte slovo so slabikotvornou hláskou: vrana, hmla, vrba, Vierka, človek, dieťa.

Ukážka 2

Ked' niekedy sa túliš ku mne...

Ked' niekedy sa túliš ku mne
a ja ťa držím nadšene,
zeleným listom prichodím si,
tys' jeho kvieťa červené.

Uist'uješ, že neodpadneš.
List s kvetom dáva odpoveď:
Neodpadáva od kvetu list,
čo odpadne vždy skôr, je – kvet.

Kto bude z nás dvoch dlhšie žialiť,
nad koncom, ktorý musí prísť?
Kvet odpadol od listu dávno,

čo žltne za kvetom, je – list.

J. Jesenský: Láska je slnko

12. Koľko veršov má uvedená báseň?

- a) 3
- b) 12
- c) 4
- d) 8

13. Vyberte, ktorým umeleckým prostriedkom je slovné spojenie *list s kvetom dáva odpoveď*.

- a) zvukomaľba
- b) epiteton
- c) personifikácia
- d) prirovnanie

14. Označte možnosť, v ktorej sa nachádza expresívne slovo.

- a) túliť sa
- b) list
- c) žiaľ
- d) kvieťa

15. Antonymum k slovu *žiaľ* je

- a) tešiť sa.
- b) smútiť.
- c) clivieť.
- d) žalostiť.

16. Slovo *neodpadáva*

- a) vzniklo odvodzovaním.
- b) vzniklo skladaním.
- c) je združené pomenovanie.
- d) je základové slovo.

17. Slovo *dlhšie* je

- a) 2. stupeň príslovky dlho, ktorá má nepravidelné stupňovanie.
- b) 2. stupeň prídavného mena dlhší, ktoré má pravidelné stupňovanie.
- c) 2. stupeň prídavného mena dlhší, ktoré má nepravidelné stupňovanie.
- d) 2. stupeň príslovky dlho, ktorá má pravidelné stupňovanie.

Ukážka 3

Bol nízkej postavy. Čelo okrúhle, spod čiernych obrív dobrácky hľadelo dvoje malých modrých očí. Bradu si holil, fúzy strihal, a i keď umrel ako 75-ročný stavec, mal ešte všetky zuby a iba navrch hlavy trochu zrednuté, ale dosť tmavé vlasy. Nikdy vraj nebol ťažšie chorý, ale porúbanín a všelijakých pamiatok od saní, vozov a čo ja viem od čoho, mal viac po tele ako rokov. Bol smelý, podnikavý, dobrosrdečný a takému sa vždy skorej niečo ujde ako tomu za pecou.

J. G. Tajovský

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 18 –23.

18. Určte jazykový štýl a slohový postup uplatnený v ukážke č. 3.

a) opisný štýl, umelecký postup	c) hovorový štýl, opisný slohový postup
b) umelecký štýl, rozprávací slohový postup	d) umelecký štýl, opisný slohový postup

19. Označte možnosť, v ktorej sú všetky slová z textu prídavnými menami.

- a) nízkej, okrúhle, čiernych, dobrácky
- b) malých, modrých, ročný, navrch
- c) tmavé, smelý, podnikavý, malých
- d) okrúhle, chorý, všelijakých, viac

20. Vyberte frazeologizmus, ktorý má rovnaký význam ako slovo *dobrosrdečný*.

- a) mlčí ako ryba
- b) je čertom podšitý
- c) hýbe rozumom
- d) dušu by mu na dľaň vyložil

21. V ktorej možnosti je uvedené príslovkové určenie miesta z nasledujúcej vety?
Spod čiernych obrív dobrácky hľadelo dvoje malých modrých očí.

- a) spod čiernych
- b) spod obrív
- c) dobrácky
- d) dvoje

22. V ktorej možnosti **nedochádza** v žiadnom slove k spodobovaniu?

- a) čelo, nízkej, dobrácky, očí
- b) bradu, starec, tmavé, podnikavý
- c) nikdy, ťažšie, pecou, vozov
- d) saní, skorej, vozov, navrch

23. Ku ktorému druhu čísloviek zaraďujeme číslovku **dvoje**?

- a) základné
- b) násobné
- c) skupinové
- d) druhové

24. V ktorej možnosti je v správnom poradí uvedený vid slovies **uchádzam, oslovila, patrí**?

- a) dokonavý, nedokonavý, nedokonavý
- b) nedokonavý, dokonavý, nedokonavý
- c) dokonavý, nedokonavý, dokonavý
- d) nedokonavý, nedokonavý, dokonavý

25. Doplňte vynechané písmená **i, í, y, ý**.

Na konci školského roku sme sa s naš_m triedn_m učiteľom v_brali na v_let. Sam_sme si všetko v_bavili a objednali autobus, ktor_nás zaviezol do Tatranskej Lesnej. Na druh_deň sme zorganizovali celodennú túru. Cestou boli podaktor_z nás zhrozen_. Po ak_chsi neporiadn_ch tur_stoch zostalo miestam_plno odpadkov. Ktor_si bezohľadn_návštevníci zanechal_v chránenej oblasti Tatranského národného parku dokonca ohn_sko. Nenechal_sme si však t_mto všetk_m celkom pokaz_t_náladu. Zo Zeleného plesa sme pozerali na kamzík_a vznešen_orl_let nad tatransk_mi štítm_. Po návrate sme o pekn_ch dojmoch porozprával_svoj_m rodičom.